

III. Nemzetközi Könyvfesztivál Santo Domingo, 2000. április 27–május 7.

El futura es la lectura! Az olvasásé a jövő! – Ez a Santo Domingo-i könyvfesztivál jelmondata, mely a kiállítás helyszínén, a Plaza del Conservatorio fényűjségjain, plakátjain, a meghívókon és a könyvkiadók katalógusain egyaránt olvasható.

A Dominikai Köztársaság fővárosa egy hétig a fiesta lázában égett, amely több mint egy millió látogatójával nemzeti ünneppé, igazi népiünnepévé terebélyesedett. Emelkedett hangulatát az éppen finisébe érkezett, latin-amerikai módra zajló köztársasági elnökválasztás sem tudta lényegileg befolyásolni.

Ez a harmadik alkalommal megrendezett nemzetközi könyvünnep igazi kultúr-szenzáció, jóval több, mint a könyvek és a kiadók seregszemléje. A fesztivál állandó szervezőbizottsága programok arzenálját nyújtja a látogatóknak. A rendezvények között tudományos konferenciák, színház- és filmbemutatók, tánc- és kórusfesztivál, tárlatok, szoftverbemutatók is szerepelnek. De a főszereplők a könyvek voltak, a fesztivál szervezőinek fő célkitűzése az olvasás népszerűsítése volt.

Santo Domingo büszke arra a kulturális vezető szerepre, melyet a térségben betölt. Kormányai programjaiban hangsúlyt kap az oktatás fejlesztése, az frásztudatlanság felszámolásának kérdése.

2000-et a köztársaságban az Olvasás Évé-nek nyilvánították. A megvalósításhoz az igen szegény ország jelentős külföldi anyagi támogatásban részesül. UNESCO segítségével működtetik a Nemzeti Könyvtár égisze alatt bibliobuszos szolgáltatásaikat.

A fesztiválvárosról

A ma hárommillió lakosú metropoliszt 1496-ban alapította Don Bartolomé Colón kormányzó az Újvilág első városaként, s a 16. század végéig az amerikai civilizáció központja is maradt.

A városfallal, 15 bástyával és erődvel körülvett óvárost, a Ciudad Colonial-t a Világörökség részének nyilvánították. A 16. és 17. században emelt épületei, palotái egységes reneszánsz hatást is mutató, késő gótikus stílusú enclavéba olvadnak. Az építkezések megrendelése Nicolas de Ovando kormányzó nevéhez fűződik.

Santo Domingo kiérdemelte a „Craddle of America” elnevezést. Hogy ő Amerika valódi bölcsője, azt számos történelmi esemény bizonyítja: az Újvilág legrégebben alapított városa, az első egyetem (1538) és az első katolikus püspökség székhelye, itt épült az első katedrális (1541), az első városháza (1494) s az első királyi palota (1509). Itt került forgalomba az első amerikai pénz (1505), s elsőként kapott városi címet.

Santo Domingóban jelent meg a földrész első latin nyelvű könyve, Alejandro Geraldini püspök munkája (*Itinearivm*), és itt látott napvilágot az első térkép, Kolumbusz Kristóf vázlata a sziget északkeleti részéről (1493).

A várost és országát több nemzet is meghódította, a spanyolok, a franciák, az angolok, az etiópok, haitiak, észak-amerikaiak, míg végül 1844. február 27-én vált Dominika néven független állammá.

Francia kapcsolatok

Az országos az európai kontinenshez, elsősorban Spanyolországhoz és Franciaországhoz rendkívül szoros kulturális és szellemi kötelék fűzi.

A fesztivál díszünnepségeit Franciaország és a francia kultúra tiszteletére rendezték. Kiállítókként megjelentek a legjelentősebb francia könyvkiadók, kulturális szervezetek, könyvtárak és a francia sajtó (CELF, Gallimard, UNIPRESS, Le Bistrot Parisien, Le Robert, L'Hartmattan etc.). A két ország múltbéli és jelenlegi kapcsolatait számos tanácskozáson és konferencián vitatták meg. (Kortárs francia gondolkodók hatása a dominikai szellemi életre és szociológiára; Latin-amerikaiak Franciaországban a XX. században; Neopopulizmus Latin-Amerikában; Rasszizmus Európában.) Az események közül kiemelkedett a Camus munkásságáról szóló szeminárium és a francia irodalmi kritika hazai hatását vizsgáló tanácskozás.

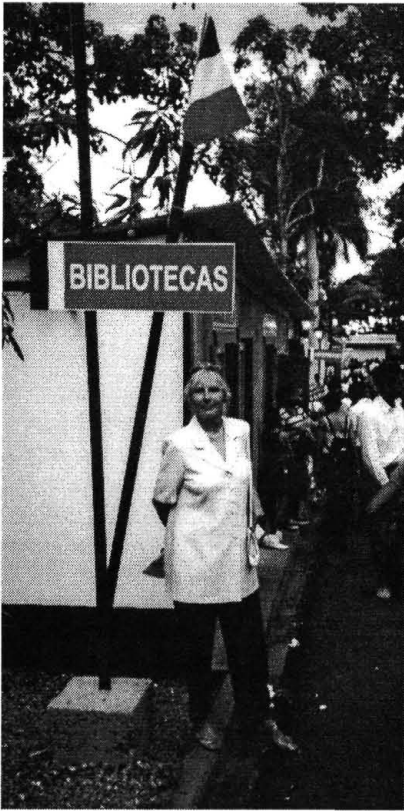
Nagy érdeklődés kísérte Henri Meschonnic, Carlos Esteban Deive, Mateo Morrison és Henry Déluy könyvpremierjeit. A Galéria de Arte Moderno kiállítást rendezett a francia szobrászművészet dominikai alkotásaiból.

A fiesta a szakkönyvek vására és bemutatója is volt, a franciák külön pavilonban prezentálták orvostudományi szakkönyvtermésük legjavát. A francia rendezvények védnöke Francoise Xavier Denaian, Franciaország dominikai nagykövete volt.

A könyvfesztivál ünnepi rendezvénye a hazai szellemi óriás, az író és polihistor, humanista gondolkodó és politikus Juan Bosch előtt tisztelgett. Ő élő legenda, a nép tisztelt atyja, a forradalmiság megtestesítője, a XX. századi latin-amerikai próza megteremtője. A kubai emigrációban és emigráció után keletkezett műveit számos nyelvre lefordították. Műveinek gyűjteményes kiadása egybeesett a fesztivál megnyitásával.

Fesztiválvendégek

A III. Nemzetközi Könyvfesztivál meghívott díszvendégeinek sorában kiemelkedő érdeklődés kísérte Mario Vargas Llosát Peruból. Új regényének, a „La fiesta del chivo”-nak a bemutatójára több ezer ember gyűlt össze. Vibráló személyisége, közvetlensége magával ragadta a közönséget. A meghívottak között volt Ana Maria Matute, kortárs spanyol elbeszélő, Luis Gusmann, argentin prózaíró és esztéta, akinek Villa c. regényét megfilmesítették; a híres Camus-kutató, Olivier Todd, a francia irodalomtörténész Lionel Richard, Jean Andouze, a párizsi asztrofizikai kutatóintézet professzora, aki 1999-ben Budapesten járt a Tudományos Világkongresszuson; Raul Perez Torrez, ismert meseíró, az Ecuadori Írószövetség elnöke; Amir

Valle Ojeda (Kuba), író, esszéista, számos irodalmi díj birtokosa és Nicolas Buenaventura Vidal író, forgatókönyv-író, játék- és dokumentumfilm-rendező.

A fesztiválharangok igazából a gyermekekért, a fiatalokért szóltak. Hihetetlenül gazdag programmal, több mint 400 rendezvényt csalogatták őket. Minden, az oktatáshoz, a kultúrához kapcsolható „áru” előállítója részt vett a programszervezésben: könyvkiadók, hardver- és szoftverelőállítók, játékgyárosok, játékházak és állami, valamint magániskolák egyaránt. Külön érdekes volt számomra, hogy 40 ifjúsági lap szerkesztősége és maga a Nemzeti Könyvtár is tevékenyen részt vett az események lebonyolításában.

Az Oktatási Minisztérium épületében egy gigantikus méretű falfestményt avattak, amelyet a gyermekek festettek. Volt folklór-színpad, és fel-felhangzott a merenge vidám, lüktető ritmusa. A több mint 600 rendezvény öt négyzetkilométer alapterületen zajlott, 611 kiállító és kiadó volt résztvevője a fiestának, 72 könyvpremiert tartottak, 32 ország képviseltette magát.

A fesztivál hangulata a nagyon barátságos, vidám dominikai népnek az optimizmusát sugározta, nagy élmény volt mindennek részese lenni.

Köszönetemet szeretném kifejezni az Állandó Szervezőbizottság valamennyi munkatársának a részletes spanyol nyelvű dokumentációért, melyet rendelkezésemre bocsátottak.

Varga Józsefné